

**Hrvatska agencija za poštu i
elektroničke komunikacije
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
10 110 Zagreb**

Zagreb, 12.12.2013. godine

**PREDMET: Javna rasprava – određivanje naknada unutar Standardne ponude
Hrvatskog Telekom d.d. za usluge veleprodajnog širokopojasnog
pristupa**

Poštovani,

budući da je Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) dana 12. studenog 2013. godine objavila javnu raspravu o prijedlogu odluke u postupku određivanja naknada unutar Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa, Amis Telekom d.o.o. (AT) u nastavku dostavlja svoje komentare:

Ad 1.3.)

HAKOM-ov prijedlog odluke u bitnom mijenja način naplate za usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa za internet uslugu na temelju ADSL/VDSL/FTTH tehnologije, s objašnjenjem kako bi omogućio znatno jednostavniju strukturu naplate predmetnih usluga. HAKOM određuje da se mjesečna naknada za navedenu uslugu sastoji od fiksne naknade po krajnjem korisniku (trošak porta na DSLAM/OLT-u) i naknade za korištenje kapaciteta na točki preuzimanja prometa.

Ovom izmjenom, HAKOM praktički predlaže povratak na nekadašnji model usluge ADSL Transport, a kod kojeg je godinama bio prisutan izraziti veliki faktor netransparentnosti kod utvrđivanja stvarnih troškova koje HT i Iskon Internet d.d. imaju za pružanje maloprodajnih broadband usluga. Prelaskom na retail-minus metodologiju, povećala se transparentnost, te uveo prilično jednostavni mehanizam kontrole i međuovisnost maloprodajnih i veleprodajnih cijena HT-a i Iskona.

AT smatra da ukidanje retail-minus metodologije mora biti praćeno određivanjem regulatorne mjere troškovnog računovodstva i računovodstvenog razdvajanja Iskon Internetu. Moraju se precizno odrediti sve stavke koje čine troškove pružanja maloprodajnih usluga, a koje se pružaju temeljem HT-ove veleprodajne usluge *bitstreama*. Mora se precizno utvrditi mehanizam putem kojeg će HAKOM moći provjeriti stvarnu potrošnju kapaciteta mjerenu na točkama pristupa.

1. AT postavlja pitanje HAKOM-u, da li može i s kojom preciznošću utvrditi koliki je stvarni veleprodajni trošak po korisniku kojeg Iskon ima kod pružanja maloprodajnih usluga temeljenih na *bitstream* ponudi? Pri tom mislimo na trošak koji proizlazi iz *bitstream* Standardne ponude, bez da se u kalkulaciji ulazi u problematiku ostalih troškova.
2. Na koji način će HAKOM kod odobravanja maloprodajnih paketa utvrditi stvarne troškove, ako je jasno da isti ovise o stvarnim navikama krajnjih korisnika? Navikama koje su izrazito

promjenjive u vremenu, a maloprodajne cijene se odobravaju za buduća razdoblja, dok bi se za ikakvu eventualnu analizu koristili zastarjeli povijesni podaci o navikama krajnjih korisnika.

3. Ima li HAKOM način i koji je, za precizan *forward looking*, pri čemu može biti siguran da odobravanjem maloprodajnih paketa HT-u i Iskonu nije i neće narušiti tržišno natjecanje?
4. Molimo da se HAKOM, a temeljem novo predloženih mj. naknada, očituje koliki su direktni veleprodajni troškovi prema HT-u koje Iskon ima za pružanje maloprodajne usluge Iskon.DUO Funky, te HT za pružanje maloprodajne usluge MAX2 L?
5. Da li će HAKOM uvesti kontinuirane procese i najmanje jednom mjesečno provjeravati da li su se navike krajnjih korisnika promijenile, te u tom slučaju donijeti odluku o izmjeni maloprodajnih cijena HT-a i Iskona?
6. Na koji točno način je HAKOM došao do iznosa od 59,44 kn za cijenu po Mbit/s? Koji su točno ulazni parametri (molimo taksativno navesti) korišteni kao troškovne stavke koje sad operator korisnik plaća HT-u kroz taj iznos? - *primjetiti da npr. Privitak 7 gdje su određene mj. naknade za IPTV virtualne kanale prati Privitak 8 sa barem nekim ulaznim parametrima korištenim za izračun*)

Također, naknade određene u Privitku 3 prijedloga Odluke nisu jasno određene. Za primjer, naknada po korisniku za NBSA pristup na ethernet razini određena je kao iznos od 18,19 kn + mjesečna naknada za LLU. Mjesečna naknada za LLU je nepoznanica, a postoji samo gornja granica iz prijedloga Odluke o kojoj je HAKOM notificirao Europsku komisiju.

Nadalje, AT vjeruje kako je HT već obavijestio HAKOM o troškovima za pristup na DSLAM razini, a temeljem AT-ovog zahtjeva, pa postavlja pitanje kako će od strane HT-a dostavljeni procijenjeni troškovi takvog pristupa utjecati na samu ideju da je DSLAM pristup najniža razina pristupa, a time istovremeno i najpovoljnija za operator korisnika?

Ad 1.7.)

Izmjenom obračuna mjesečnih naknada za virtualne kanale za IPTV uslugu, ukidaju se trenutno dostupne brzine IPTV PVC-ova od 2, 4, 6 i 10 Mbit/s, te se uvode samo mjesečne naknade za virtualne kanale za SD i HD tj. 3 Mbit/s i 8 Mbit/s. Iako je iz teksta obrazloženja prijedloga Odluke vidljivo je da su nove mj. naknade izračunate temeljem ulaznih parametara iz Privitka 8, a u kojem je vidljivo da je prosječna razina prometa u dolaznom smjeru 3,9 Mbit/s.

1. Da li predložene mjesečne naknade znače da će operatori korisnici morati svoje IPTV streamove konfigurirati da odgovoraju ili 3 Mbit/s ili 8 Mbit/s? Ili ipak postoji određeno dozvoljeno odstupanje, te ako postoji, AT moli da se isto objavi i ugradi u Standardnu ponudu.
2. Ukoliko ova izmjena znači da će operatori korisnici morati mijenjati konfiguracije IPTV sustava, te time potencijalno izmijeniti kakvoću IPTV sadržaja kojeg vide krajnji korisnici, tko će za to odgovarati prema Općim uvjetima i Uvjetima korištenja?

3. Da li će HT sve svoje IPTV streamove prilagoditi da odgovaraju brzinama od 3 i 8 Mbit/s, te na koji način će HAKOM vršiti kontrolu da to tako stvarno i jest u HT-ovoj mreži te da HT za vlastite maloprodajne potrebe ne osigurava bolju kakvoću?

Slijedom navedenog, **predlađemo da HAKOM odgodi donošenje predmetne odluke sve dok se ne završi proces donošenja odluke o cijeni LLU usluga i *margin squeeze* testovi, te da nakon toga provede 2. krug javne raspravu o naknadama unutar Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa, a u novom prijedlogu Odluke uvrsti potrebne podatke te tekst obrazloženja iz kojeg su vidljivi razlozi i temelji za donošenja pojedine točke dispozitiva.**

S poštovanjem,

Amis Telekom d.o.o.